

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1983/233
KARAR NO : 1983/658

K A R A R

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olan suçlara ait davaların Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.

Sanıklar : Kemal Ahmet Sümer ve arkadaşları

O L A Y : Zonguldak Savcılığı'nca düzenlenen 14-6-1979 günlü iddianamede, halen faaliyeti tatil edilmiş olan İstanbul Devrimci Gençlik Federasyonu kurucularından olup, çeşitli suçlardan aranan ve firarda olup nerede olduğu bilinmeyen Abdullah Aksakal adlı şahıs tarafından, Zonguldak'ta Dev-Sol fraksiyonuna bağlı terörist illegal hücre kurmak üzere sanıklardan Kemal Ahmet Sümer'in görevlendirildiği, Kemal Sümer'in aldığı talimat gereği Zonguldak'ta öteki sanık Fahrettin Doğan'ı bularak sanık Vaner Sefer'in evinde faaliyete geçtiği, böylece sanıkların Kemal Sümer'in başkanlığında illegal hücre oluşturup halkı isyana teşvik eylemek üzere bazı eylemlere giriştikleri, bu meyanda duvarlara yazı yazdıkları, Dev-Genç ve Dev-Yal ibareli afişleme yaptıkları, bildiri dağıttıkları, eylemlerde kullanmak üzere bomba imali için gerekli malzemeyi İstanbul'da Abdullah Aksakal'dan temin edip Zonguldak'a getirdikleri, bu malzemenin sanık Hasan Tahsin Danacıoğlu'nun evinde yapılan aramada ele geçirildiği, keza örgütsel faaliyetlerle ilgili olarak yazı, telefon, telefon numaralı ve çalışma raporları ve buna benzer belgeler elde edildiği, böylece sanıkların, Türkiye genelinde olduğu gibi terörist ve illegal faaliyet gösteren THKP-C Dev-Sol fraksiyonunu Zonguldak'ta oluşturmak ve halkı hükümet aleyhine isyana ve birbiriyle çarpıştırmaya yönelik eylemlerde bulduklarının anlaşıldığı ileri sürülerek " halkı silâh ve patlayıcı madde kullanmak suretiyle, hükümet aleyhine isyana ve Türk halkını birbiri aleyhine silâhlendirerek mukateleyle teşvik etme" suçlarının işlendiğinden bahisle, eylemlerine uyan TCK.nun 149/1.maddesine göre cezalandırılmaları istemiyle Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

Keza, 26-6-1979 günlü ek iddianameyle sanıklar Doğan Çebi ve Fahrettin hakkında aynı suçlardan dolayı ve ayrıca patlayıcı madde bulundurup binaya atmak suretiyle tahribat yapma suçundan dolayı kamu davası açılmıştır.

Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesi: 15-2-1980 gününde, 1979/178-1980/21 sayı ile; CMUK.nun Ek-3.maddesi amir hükmü yerine getirilmediğinden yargılamanın aynı yasanın 253/4.maddesi gereğince durdurulmasına karar vermiş, karar gereği yerine getirilmiş olmakla, 1980/148 esas sayısını alan dosya üzerinde yapılan yargılama sonunda aynı mahkemece, 18-11-1980 gününde, 1980/148-250 sayı ile; hazırlık tahkikatı sırasında sanıkları bu suça teşvik eden İstanbul Devrimci Gençlik Federasyonu Derneği kurucularından Abdullah Aksakal'ın İstanbul Sıkıyönetim Bölgesi sınırları içinde faaliyet gösterdiği, Zonguldak'ta illegal bir örgüt kurmak üzere sanıklardan Ahmet Kemal Sümer'i görevlendirip Zonguldak'a gönderdiği, asıl örgüt merkezinin İstanbul'da bulunduğu nedeniyle, evrakın İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'na gönderildiği, ancak soruştur

maya C.Savcılığı'nca devam olunmasının istenmesi üzerine dosyanın Zonguldak C.Savcılığı'na iade edildiği,durumun mahkemece İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'ndan sorulması üzerine anılan cevabi yazıda Abdullah Aksakal hakkında İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca soruşturma açıldığına bildirildiği,sanıkların illegal örgüt kurma talimatını Abdullah Aksakal'dan aldıklarını bildirdikleri,İstanbul Devrimci Gençlik Federasyonunun sıkıyönetim komutanlığınca kapatıldığı ve kurucuları hakkında sıkıyönetim askeri mahkemesine dava açıldığı,mahkemelerinde görülmekte olan dava ile bu dava arasında bağlantı bulunduğu,bu nedenle davada mahkemelerinin görevsiz bulunduğu,

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askeri Mahkemesi: 6-7-1981 gününde, 1981/270-704 sayı ile; 1402 sayılı yasa'nın 13/a-b.maddesindeki süre ve bağlantı koşullarının gerçekleşmediği,halen firarda İstanbul Gençlik Federasyonu kurucularından olan Abdullah Aksakal ile sanıklardan Kemal Sümer'in faaliyet birliği içinde olduklarının kesinlikle ortaya konmadığı,bu yönüyle de bağlantı koşulunun gerçekleşmediği ve davada mahkemelerinin görevli bulunmadığı,

Gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermişlerdir.

Böylece; her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş olmakla,dava dosyası görev uyumsuzluğunun çözümü için İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 11-10-1983 günlü,1983/502 sayılı yazısı ile gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda,Y.İsmet Ayer,Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy,Osman Kayacan,Ergun Argon ve Yavuz T.Özgen'in katılmaları ile yaptığı, 28-11-1983 günlü toplantıda,geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M.İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya,Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Dumuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Suç,sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiştir.

Atılı suçun niteliğine,işleniş biçimine,devletin varlığına yönelik olarak işlenmesine ve MGK.nin 7 sayılı kararı 4.maddesine göre,sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıktır.

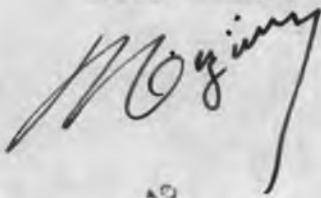
Her ne kadar suç; sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş ve 1402 sayılı yasa'nın 13/a.maddesi kapsamı dışında kalmış ise de; aynı yasa'nın 13/b.maddesindeki bağlantı koşulunu içermektedir.Zira sanıkların dosyada bulunan ifadelerinden, kendilerinin İstanbul Devrimci Gençlik Federasyonu Genel Sekreteri Abdullah Aksakal tarafından Zonguldak'a gönderildiği,genel örgütlenme ve ideolojik düzeyi yükseltmek amacıyla görev verildiği,kendilerinin bu yolda Zonguldak'ta örgütsel faaliyetlerde buldukları,Dev-Sol sempaticileri olarak Mahir,Hüseyin,Ulaş teorilerini benimsediklerini,böylece bu örgütler adına kimi eylemlere katıldıkları yolunda beyanlar bulunmaktadır.

Öte yandan; sanıkların Zonguldak'ta Dev-Sol fraksiyonunun şubelerini oluşturmak amacıyla görevlendirildikleri Abdullah Aksakal'ın, İstanbul Devrimci Gençlik Federasyonu genel sekreteri olduğu yolunda dosyada yeterli bulgu yer almakta, keza İstanbul Devrimci Gençlik Federasyonu'nun sıkıyönetim komutanlığında kapatıldığı ve yöneticileri hakkında sıkıyönetim askeri savcılığında soruşturmaları sürdürüldüğü görülmektedir. Bu cümleden olarak İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 11-11-1980 günlü ve dosyanın 532. sırasında yer alan bir yazısında halen firarda bulunan Abdullah Aksakal hakkında sıkıyönetim askeri savcılığında TCK.nun 146., 264. maddelerini ihlâl, adam öldürme, öldürmeye teşebbüs ve kundakçılık suçlarından ve ayrıca polise mukavemetten soruşturma açıldığı yazılıdır. Bu duruma göre, İstanbul Devrimci Gençlik Federasyonu Derneği kurucularından Abdullah Aksakal hakkında sıkıyönetim askeri savcılığında soruşturma yürütüldüğüne ve bu soruşturma sonunda dava açıldığığının İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 11-11-1983 günlü, 1983/213.2.Ş.G. sayılı yazısından anlaşıldığına nazaran, sanıkların eylemleri ile bu dava arasında genel ve ortak amaç içerisindeki bağlantı gerçekleşmiş bulunmaktadır.

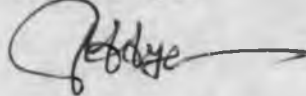
Bu nedenlerle, davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 6-7-198 günlü, 1981/207-704 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 28-11-1983 gnünde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Uye
Y. İsmet Ayer

Uye
Ali Suat Erkoç

Uye
Mustafa Aksoy

Uye
Osman Kayacan

Uye
Ergun Argon

Uye
Yavuz T. Özgen

S.Y.

Ne 7-12